

REZULTATI ISTRAŽIVANJA · SEPTEMBAR 2026.

Plata za život

između zarade i ekonomske sigurnosti

100.000

dinara — medijana mesečne
zarade na primarnom poslu

190.000

dinara — medijana mesečnog
prihoda domaćinstva

200.000

dinara — medijana procenjene
plate potrebne za život

Online anketa · 638 panelista
14–24. septembar 2026.

Biro za društvena istraživanja
BIRODI
Za integritet • javnost • inkluziju

www.birodi.rs

www.cpe.org.rs

www.platazazivot.rs

Uvod

Clean Clothes Campaign (CCC) mreža je pre 5 godina lansirala proračun regionalne plate za život za 15 zemalja Centralne, Istočne i Jugoistočne Evrope, Europe Floor Wage. Centar za politike emancipacije od 2021. godine, oslanjajući se na ovu metodologiju, radi godišnji obračun plate za život usklađen sa stopom inflacije, čiji iznos za 2026. godinu u Srbiji iznosi 154.740 dinara. Ovaj proračun polazi od realnih troškova života i pokriva osnovne potrebe radnika i radnika i njihovih porodica: od hrane, stanovanja i komunalija, do zdravstvene zaštite, obrazovanja, kulture i mogućnosti štednje od 10% iznosa zarade.

Za razliku od objektivne metodologije, istraživanje koje su u saradnji sprovedi BIRODI i Centar za politike emancipacije prikazuje subjektivnu procenu ispitanika o tome koliko im je novca zapravo potrebno za dostojanstven život. Rezultati otkrivaju dubok raskorak između realnih primanja na tržištu rada i percipirane ekonomske sigurnosti.

Medijana mesečne zarade na primarnom poslu u uzorku iznosila je 100.000 dinara, što je blizu zvanične republičke medijane za jul 2026. godine od 95.036 dinara, dok je medijana ukupnog mesečnog prihoda domaćinstva ispitanika iznosila 190.000 dinara. Istovremeno, medijana procenjene plate potrebne za život dostigla je čak 200.000 dinara. To pokazuje da lična zarada zaposlenih pokriva tek polovinu iznosa koji se smatra neophodnim, naglašavajući da se egzistencijalna stabilnost domaćinstava u značajnoj meri oslanja na sabiranje više prihoda, budući da u više od polovine domaćinstava najmanje dva člana imaju stalni posao.

Kada ove nalaze sagledamo u svetlu činjenice da zvanična minimalna zarada pokriva tek 42% plate za život (154.740 dinara), slika postaje još alarmantnija: ona pokazuje da ni zarada u visini republičke medijane, pa čak ni nešto viša medijana u našem uzorku, ne uspevaju da dosegnu iznos koji CCC proračun postavlja kao prag dostojanstvenog života. To dokazuje da problem niskih plata ne pogađa samo one na dnu, već se penje i iznad republičkog proseka, ostavljajući većinu radnika i radnica u situaciji da ne mogu samostalno da pokriju realne troškove života.

Pritom, činjenica da je medijana procenjene plate za život u uzorku (200.000 dinara) znatno veća od samog CCC proračuna odražava kombinaciju realne inflacije troškova, potrebe za stvaranjem finansijske rezerve i specifičnog profila ispitanika iz urbanih sredina. Međutim, čak i na ovakvom uzorku, osnovne životne potrebe apsolutno dominiraju kućnim budžetima.

Kao poseban sloj duboke ekonomske ranjivosti, istraživanje ukazuje i na domaćinstva sa hronično obolelim članovima ili osobama sa invaliditetom, kojih je u uzorku skoro 38%. Ova domaćinstva u startu raspolažu znatno nižim mesečnim prihodima, dok istovremeno trpe drastičan pritisak troškova lečenja, ogoljavajući činjenicu da zdravstveni izazovi predstavljaju ključni ekonomski okidač siromaštva.

Kolika je plata potrebna čoveku da bi mogao da kaže da od svog rada može da živi, a ne samo da podmiruje osnovne troškove?

Rezultati istraživanja među panelistima pokazuju značajan raskorak između njihove mesečne zarade na primarnom poslu i procenjene plate potrebne za život.

100.000 din.

medijana mesečne zarade na primarnom poslu

190.000 din.

medijana mesečnog prihoda domaćinstva

200.000 din.

medijana procenjene plate potrebne za život

Ove tri medijane – 100.000, 190.000 i 200.000 dinara – predstavljaju centralni nalaz istraživanja. One ukazuju na raskorak između individualne zarade, prihoda kojim raspolaže domaćinstvo i iznosa koji panelisti procenjuju kao potrebnu platu za život.

Istraživanje 638 panelista

Istraživanje „Plata za život” realizovano je putem online ankete distribuirane preko Facebooka i Instagrama. Anketa je aktivirana 13. septembra 2026. godine u 16:29, prvi odgovor zabeležen je 14. septembra u 10:50, a poslednji 24. septembra u 15:39. Prikupljeno je ukupno 638 odgovora. Prosečno vreme popunjavanja upitnika iznosilo je 6 minuta i 4 sekunde. Najveći broj odgovora u jednom danu zabeležen je 20. septembra, kada je prikupljeno 135 odgovora, odnosno 21,2% svih odgovora.

71,5%

žene (muškarci 28,5%)

92%

ispitanika ima između 26 i 65 godina

47%

ima fakultetsko ili više obrazovanje

67%

dolazi iz Beograda i Vojvodine

4,3

prosečan broj članova domaćinstva

51,9%

radi u privatnom sektoru; četvrtina u državnom i javnom

Reč je o prigodnom uzorku panelista – građana koji su želeli da iznesu svoj stav – zbog čega rezultati nisu reprezentativni za stanovništvo Srbije. Rezultate treba posmatrati kao indikativne nalaze o učesnicima istraživanja. Žene čine 71,5% ispitanika, a muškarci 28,5%. Ukupno 92% ispitanika ima između 26 i 65 godina, 47% ima fakultetsko ili više obrazovanje, dok 67% dolazi iz Beograda i Vojvodine. Prosečan broj članova domaćinstva iznosi 4,3. U privatnom sektoru radi 51,9% ispitanika, dok četvrtina radi u državnom i javnom sektoru.

Zbog karaktera uzorka, iznos od 200.000 dinara ne treba predstavljati kao procenu plate za život za stanovništvo Srbije, već kao medijanu procenjene plate potrebne za život među panelistima koji su učestvovali u istraživanju.

Medijana procenjene plate potrebne za život dvostruko je veća od medijane zarade

Najizraženiji nalaz istraživanja jeste odnos između medijane mesečne zarade na primarnom poslu i medijane procenjene plate potrebne za život. Medijana mesečne zarade na primarnom poslu iznosi 100.000 dinara, dok medijana procenjene plate potrebne za život iznosi 200.000 dinara. Odnos ove dve vrednosti je 1:2. To znači da medijana mesečne zarade na primarnom poslu iznosi 50% medijane procenjene plate potrebne za život.

GRAFIKON 1

Zarada, prihod domaćinstva i procenjena plata potrebna za život (medijane, u dinarima)

Isprekidana linija označava 50% medijane procenjene plate potrebne za život. Rezultati se odnose na 638 panelista (prigodni uzorak); nisu reprezentativni za stanovništvo Srbije.

Sličan odnos vidi se i kada se analiziraju aritmetičke sredine. Aritmetička sredina mesečne zarade na primarnom poslu iznosi 115.569 dinara, dok aritmetička sredina procenjene plate potrebne za život iznosi 234.787 dinara. Aritmetička sredina mesečnog prihoda domaćinstva iznosi 208.413 dinara.

Pokazatelj	Medijana	Aritmetička sredina
Mesečna zarada na primarnom poslu	100.000	115.569
Mesečni prihod domaćinstva	190.000	208.413
Procenjena plata potrebna za život	200.000	234.787

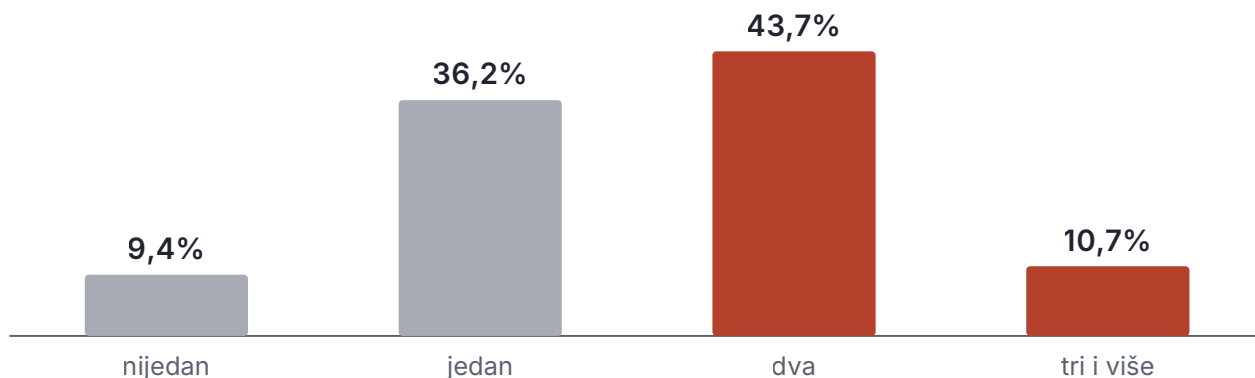
Razlika između medijane mesečne zarade na primarnom poslu od 100.000 dinara i medijane mesečnog prihoda domaćinstva od 190.000 dinara ukazuje na značaj prihoda drugih članova domaćinstva i drugih izvora prihoda.

U 54,4% domaćinstava najmanje dva člana imaju stalan posao

Podaci o broju članova domaćinstva sa stalnim poslom dodatno objašnjavaju strukturu prihoda. U 9,4% domaćinstava nijedan član nema stalan posao, u 36,2% jedan član ima stalan posao, u 43,7% dva člana, dok u 10,7% domaćinstava tri ili više članova imaju stalan posao. Prema tome, u 54,4% domaćinstava najmanje dva člana imaju stalan posao.

GRAFIKON 2

Broj članova domaćinstva sa stalnim poslom (% domaćinstava)

Istaknuto: domaćinstva sa najmanje dva člana sa stalnim poslom (ukupno 54,4%).

Podaci o zaradama prema broju zaposlenih članova pokazuju da kod domaćinstava sa jednim zaposlenim članom medijana iznosi 100.000 dinara, kod dva zaposlena člana 200.000 dinara, dok kod tri i više zaposlenih članova iznosi 300.000 dinara i više. Odgovarajuće aritmetičke sredine iznose 115.569, 231.138 i 346.707 dinara i više. Ovi nalazi ukazuju na značaj broja zaposlenih članova za ukupne raspoložive prihode domaćinstva.

Medijana procenjene plate potrebne za život ostaje 200.000 dinara

Posebno je zanimljiv odnos između broja članova domaćinstva sa stalnim poslom i procenjene plate potrebne za život. Kod domaćinstava sa jednim stalno zaposlenim članom medijana procenjene plate potrebne za život iznosi 200.000 dinara. Ista medijana od 200.000 dinara zabeležena je kod domaćinstava sa dva, kao i kod domaćinstava sa tri i više stalno zaposlenih članova. Aritmetičke sredine, međutim, rastu sa brojem stalno zaposlenih članova domaćinstva: sa 233.842 dinara kod jednog zaposlenog, na 240.736 dinara kod dva i 251.878 dinara kod tri i više zaposlenih.

Članova sa stalnim poslom	Zarade: medijana	Zarade: ar. sredina	Plata za život: medijana	Plata za život: ar. sredina
Jedan	100.000	115.569	200.000	233.842
Dva	200.000	231.138	200.000	240.736
Tri i više	300.000	346.707	200.000	251.878

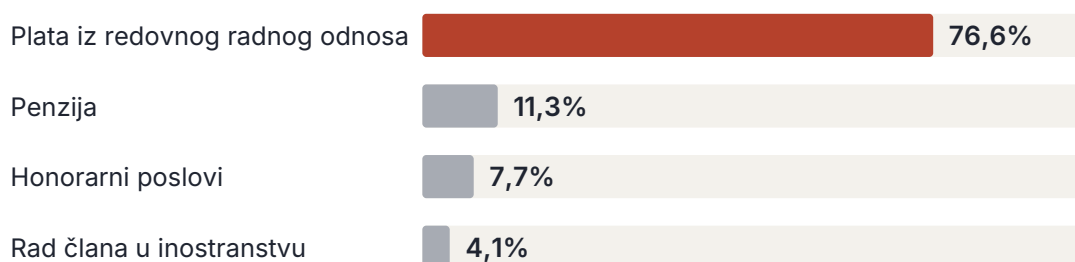
Nalaz pokazuje da je medijana procenjene plate potrebne za život stabilna na nivou od 200.000 dinara, dok aritmetička sredina raste sa brojem stalno zaposlenih članova domaćinstva. Za dalje istraživanje bilo bi značajno proveriti kako se medijana i aritmetička sredina procenjene plate potrebne za život razlikuju prema veličini domaćinstva, regionu, tipu naselja, sektoru zaposlenja i drugim socioekonomskim karakteristikama.

Plata iz redovnog radnog odnosa dominantan je izvor prihoda

Plata iz redovnog radnog odnosa predstavlja najvažniji izvor prihoda ispitanih domaćinstava. Kod 76,6% panelista plata iz redovnog radnog odnosa čini više od 50% prihoda domaćinstva. Honorarni poslovi predstavljaju više od 50% prihoda kod 7,7%, rad članova domaćinstva u inostranstvu kod 4,1%, a penzija kod 11,3% panelista. Rentiranje stambenog prostora, prodaja proizvoda sa seoskog imanja i socijalna davanja znatno ređe predstavljaju dominantan izvor prihoda.

GRAFIKON 3

Izvor koji čini više od 50% prihoda domaćinstva (% panelista)

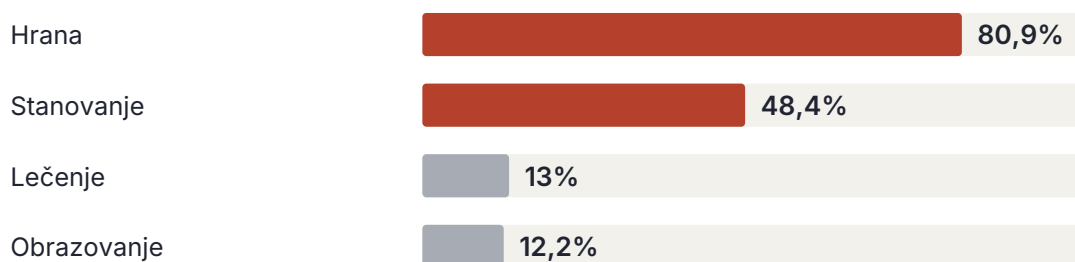
Nalaz pokazuje da, uprkos postojanju drugih izvora prihoda, plata iz redovnog radnog odnosa ostaje dominantan izvor prihoda za najveći deo ispitanih domaćinstava.

Hrana i stanovanje imaju najveći udeo u troškovima

Čak 80,9% panelista navodi da hrana predstavlja više od 30% troškova njihovog domaćinstva, dok kod 48,4% panelista stanovanje predstavlja više od 30% troškova. Lečenje predstavlja više od 30% troškova kod 13%, a obrazovanje kod 12,2% panelista.

GRAFIKON 4

Stavka čini više od 30% troškova domaćinstva (% panelista)

Visok udeo osnovnih troškova ograničava mogućnost domaćinstava da deo prihoda usmere ka štednji, odmoru ili stvaranju finansijske rezerve.

81,6% panelista ne može lako da pokrije nepredviđeni trošak od 500 evra

Mogućnost pokrivanja nepredviđenog troška od 500 evra predstavlja važan indikator finansijske sigurnosti domaćinstva. Takav trošak bi 7,4% panelista moglo da pokrije lako, a 11% relativno lako. Još 26% moglo bi da ga pokrije, ali teško, dok 55,6% ne bi moglo da ga pokrije.

GRAFIKON 5

Da li biste mogli da pokrijete nepredviđeni trošak od 500 evra? (% panelista)

■ Lako ■ Relativno lako ■ Teško ■ Ne bi moglo

„Teško” i „ne bi moglo” zajedno: 81,6%.

Kada se saberu panelisti koji ne mogu da pokriju takav trošak i oni koji bi ga pokrili teško, dolazi se do podatka da 81,6% panelista ne može bez teškoća da pokrije nepredviđeni trošak od 500 evra. Ovaj pokazatelj dopunjuje podatke o visini zarade jer ukazuje na nivo finansijske otpornosti domaćinstva.

Plata za život i kvalitet života

Svojim životom potpuno je zadovoljno 4,1%, a uglavnom zadovoljno 36,8% panelista. Ukupno je, dakle, 40,9% potpuno ili uglavnom zadovoljno svojim životom. Uglavnom je nezadovoljno 24%, a potpuno nezadovoljno 6,7%, odnosno ukupno je 30,7% uglavnom ili potpuno nezadovoljno svojim životom. Slična distribucija odgovora postoji i pri ocenjivanju života porodice.

40,9%

potpuno (4,1%) ili uglavnom (36,8%) zadovoljno svojim životom

30,7%

uglavnom (24%) ili potpuno (6,7%) nezadovoljno svojim životom

Van mesta stanovanja odmaralo se 56,3% panelista, 23,8% nije putovalo, ali se odmaralo, dok se 19,9% nije odmaralo jer je radilo.

GRAFIKON 6

Odmor (% panelista)

■ Odmaralo se van mesta stanovanja ■ Nije putovalo, ali se odmaralo ■ Nije se odmaralo jer je radilo

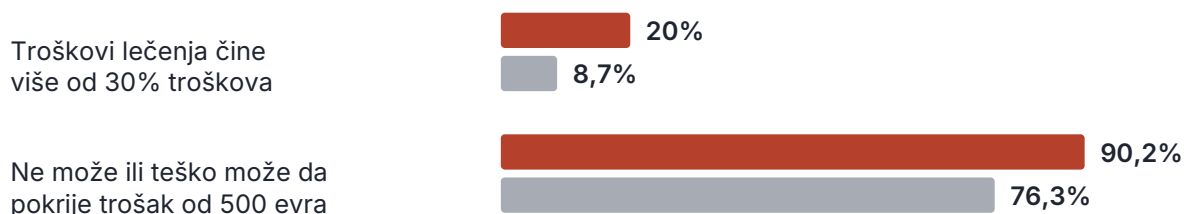
Ovi pokazatelji omogućavaju da se procena plate potrebne za život analizira ne samo u odnosu na ostvarenu zaradu i troškove već i u kontekstu finansijske sigurnosti i kvaliteta života.

Hronična bolest i invaliditet povećavaju ekonomsku ranjivost domaćinstva

Posebno izražena ekonomska ranjivost uočava se kod domaćinstava u kojima najmanje jedan član ima hroničnu bolest ili je osoba sa invaliditetom. Takvih je 245, odnosno 38,4% od 638 ispitanih domaćinstava. U ovoj grupi 20% domaćinstava izdvaja više od 30% ukupnih troškova za lečenje, dok je među domaćinstvima bez hronično bolesnog člana ili osobe sa invaliditetom takvih 8,7%. Visoko opterećenje troškovima lečenja je, prema tome, više nego dvostruko češće kod domaćinstava pogođenih hroničnom bolešću ili invaliditetom.

GRAFIKON 7

Ranjivost domaćinstava sa hronično bolesnim članom ili osobom sa invaliditetom (%)

■ Domaćinstva sa hronično bolesnim članom ili osobom sa invaliditetom (n = 245)
■ Ostala domaćinstva

Istovremeno, njihova medijana mesečnog prihoda domaćinstva iznosi 150.000 dinara, naspram 190.000 dinara kod domaćinstava bez takvog člana. Razlika iznosi 40.000 dinara, odnosno oko 21%. U obe grupe medijana procenjene plate potrebne za život iznosi 200.000 dinara. Međutim, zbog nižih prihoda, jaz između ostvarenog prihoda domaćinstva i procenjenog iznosa potrebnog za život znatno je veći kod domaćinstava sa hronično bolesnim članom ili osobom sa invaliditetom: 50.000 prema 10.000 dinara.

Medijane, u dinarima	Sa hronično bolesnim članom / osobom sa invaliditetom	Ostala domaćinstva
Mesečni prihod domaćinstva	150.000	190.000
Procenjena plata potrebna za život	200.000	200.000
Jaz	50.000	10.000

Finansijska ranjivost vidi se i kroz sposobnost suočavanja sa iznenadnim izdacima. Čak 90,2% ispitanika iz ovih domaćinstava ne bi moglo da pokrije nepredviđeni trošak od 500 evra ili bi ga pokrilo teško, u poređenju sa 76,3% ispitanika iz ostalih domaćinstava.

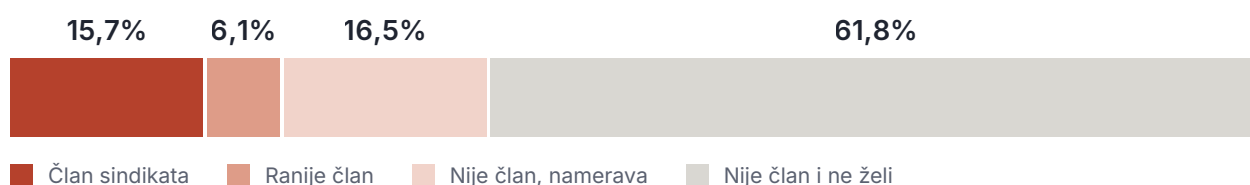
Nalazi ukazuju da hronična bolest i invaliditet nisu samo zdravstveno i socijalno pitanje, već predstavljaju i značajan faktor ekonomske ranjivosti domaćinstva: ova domaćinstva istovremeno raspolažu nižim prihodima, češće imaju visoko učešće troškova lečenja i znatno ređe imaju finansijsku rezervu za nepredviđene izdatke.

Finansijska ranjivost i sindikalna organizovanost

Trenutno je član sindikata 15,7% panelista, dok je 6,1% ranije bilo učlanjeno. Još 16,5% nije član sindikata, ali navodi da namerava da postane. Najveću grupu – 61,8% panelista – čine oni koji nisu članovi sindikata i ne žele da budu članovi.

GRAFIKON 8

Članstvo u sindikatu (% panelista)

Na osnovu raspoloživih podataka nije moguće utvrditi uzročnu vezu između ekonomskog položaja i sindikalne organizovanosti. Odnos između procenjene adekvatnosti zarade, finansijske sigurnosti i sindikalnog organizovanja predstavlja, međutim, relevantno pitanje za naredna istraživanja. Ono što sada znamo jeste da je sindikalni aktivizam duplo veći (54%) kod zaposlenih u državnom i javnom sektoru, u odnosu na zaposlene u privatnim kompanijama čiji je vlasnik iz Srbije (25%), odnosno u kompanijama čiji je vlasnik iz inostranstva (20%).

GRAFIKON 9

Sindikalni aktivizam prema sektoru zaposlenja (%)

Zaključak: raskorak između ostvarene i potrebne zarade

65.000 din.	minimalna zarada
100.000 din.	medijana mesečne zarade na primarnom poslu PROCENA ISPITANIKA
154.740 din.	plata za život prema CCC obračunu
190.000 din.	medijana mesečnog prihoda domaćinstva PROCENA ISPITANIKA
200.000 din.	medijana procenjene plate potrebne za život PROCENA ISPITANIKA

Medijana mesečne zarade na primarnom poslu, prema tome, iznosi 50% medijane procenjene plate potrebne za život.

Istovremeno, 54,4% ispitanih domaćinstava ima najmanje dva člana sa stalnim poslom, dok 81,6% panelista ne može bez teškoća da pokrije nepredviđeni trošak od 500 evra.

Ovi rezultati ukazuju na raskorak između ostvarene zarade i procene zarade potrebne za život među učesnicima istraživanja.

Zbog prigodnog i nereprezentativnog uzorka ne može se zaključiti da je 200.000 dinara plata potrebna za život stanovništva Srbije. Precizno je reći da je 200.000 dinara medijana procenjene plate potrebne za život među 638 panelista koji su učestvovali u BIRODI istraživanju.

Nalazi predstavljaju osnovu za dalje istraživanje odnosa između zarada, strukture prihoda domaćinstva, troškova života i finansijske sigurnosti, kao i za razvoj metodologije kojom bi se koncept „plate za život” mogao sistematski meriti.

Indeks plate za život – IPŽ

Koliko moja plata pokriva život koji smatram potrebnim?

Indeks plate za život (IPŽ) pokazuje odnos između mesečne zarade osobe i iznosa koji ta osoba procenjuje kao potreban za zadovoljavanje osnovnih potreba i ekonomsku sigurnost. Indeks može da izračuna svaki zaposleni koristeći samo dva podatka.

Napomena: IPŽ se zasniva na subjektivnoj proceni – na iznosu koji sama osoba procenjuje kao potreban za život. Indeks ne predstavlja objektivno utvrđene troškove života, već odnos između ostvarene zarade i lične procene potrebnog iznosa.

1

Kolika je Vaša mesečna zarada?

Upišite mesečnu zaradu na primarnom poslu:

A = _____ dinara

2

Kolika Vam je plata potrebna za život?

Razmislite koliko bi Vam mesečno bilo potrebno za:

- hranu;
- odeću i obuću;
- stanovanje;
- komunalne i telekomunikacione troškove;
- prevoz;
- zdravstvenu zaštitu i lečenje;
- obrazovanje;
- slobodno vreme;
- kulturu i društveni život;
- odmor;
- minimalnu štednju;
- nepredviđene troškove.

Upišite iznos:

B = _____ dinara

3

Izračunajte svoj IPŽ

$$\text{IPŽ} = (A \div B) \times 100$$

$$\text{IPŽ} = (\text{mesečna zarada} \div \text{plata potrebna za život}) \times 100$$

Primer. Ako je Vaša mesečna zarada 100.000 dinara, a procenjujete da Vam je za život potrebno 200.000 dinara, onda je:

$$\text{IPŽ} = (100.000 \div 200.000) \times 100 \rightarrow \text{IPŽ} = 50$$

Vaša zarada pokriva 50% iznosa koji procenjujete kao potreban za život.

4

Kako čitati rezultat?

IPŽ	Značenje
■ ispod 50	Zarada pokriva manje od polovine procenjene plate potrebne za život
■ 50–74	Zarada pokriva polovinu do tri četvrtine potrebnog iznosa
■ 75–99	Zarada je blizu procenjenog potrebnog iznosa, ali ga ne dostiže
■ 100	Zarada je jednaka procenjenoj plati potrebnoj za život
■ 101–124	Zarada je do 24% iznad procenjenog potrebnog iznosa
■ 125 i više	Zarada je najmanje 25% iznad procenjenog potrebnog iznosa

Važno: kategorije služe za opis odnosa zarade i procenjene potrebne plate. One ne predstavljaju normativnu ocenu da neko „dobro” ili „loše” živi.

5

Prošireni IPŽ – ekonomska sigurnost

Sama visina zarade ne pokazuje celu ekonomsku situaciju. Zato uz osnovni IPŽ treba pratiti još četiri pokazatelja.

A Finansijska rezerva

Ako se ovog meseca pojavi nepredviđeni trošak od 500 evra, možete li da ga pokrijete iz raspoloživih sredstava?

☐ Da, lako ☐ Da, relativno lako ☐ Da, ali teško ☐ Ne

B Troškovi hrane

Koliki deo ukupnih mesečnih troškova domaćinstva odlazi na hranu?

☐ 0–10% ☐ 11–20% ☐ 21–30% ☐ 31–40% ☐ 41–50% ☐ 51–60%
☐ 61–70% ☐ 71–80% ☐ 81–90% ☐ 91–100%

C Troškovi stanovanja

Koliki deo ukupnih mesečnih troškova odlazi na stanovanje – komunalije, zakup ili kredit? _____ %

D Troškovi lečenja

Koliki deo ukupnih mesečnih troškova odlazi na lečenje? _____ %

Da li najmanje jedan član domaćinstva ima hroničnu bolest ili je osoba sa invaliditetom?

☐ Da ☐ Ne

6

Porodični indeks plate za život – IPŽ-D

Za analizu ekonomskog položaja domaćinstva može se koristiti i IPŽ domaćinstva (IPŽ-D). Upišite:

C = ukupan mesečni prihod domaćinstva: _____ dinara

D = procenjeni mesečni iznos potreban domaćinstvu za život: _____ dinara

$$\text{IPŽ-D} = (C \div D) \times 100$$

Na primer: mesečni prihod domaćinstva = 150.000 dinara; potreban prihod = 200.000 dinara.

$$\text{IPŽ-D} = (150.000 \div 200.000) \times 100 \rightarrow \text{IPŽ-D} = 75$$

Domaćinstvo raspolaže sa 75% iznosa koji procenjuje kao potreban za život.

7

Lična kartica plate za život

Na kraju svako dobija svoju karticu:

Moja plata za život	IPŽ KARTICA
Moja mesečna zarada	_____ din.
Moja procenjena plata potrebna za život	_____ din.
Moj IPŽ	_____ / 100
Nedostajući mesečni iznos	_____ din.
Moja zarada pokriva	_____ % potrebnog iznosa
Nepredviđeni trošak od 500 €:	
☐ mogu lako ☐ mogu relativno lako ☐ mogu teško ☐ ne mogu	
Hrana čini	_____ % troškova domaćinstva
Stanovanje čini	_____ % troškova domaćinstva
Lečenje čini	_____ % troškova domaćinstva
Hronična bolest / osoba sa invaliditetom u domaćinstvu	☐ Da ☐ Ne

8 Tri pokazatelja koja treba objavljivati

Za istraživanja na nivou Srbije, regiona, sektora, zanimanja ili preduzeća preporučuje se objavljivanje tri odvojena pokazatelja:

1 Medijana ostvarene zarade Kolika je medijana mesečne zarade ispitanika?	2 Medijana procenjene plate potrebne za život Koliki je medijalni iznos koji ispitanici smatraju potrebnim za život?	3 Medijana individualnog IPŽ Za svakog ispitanika prvo se izračuna $IPŽ_i = (zarada_i \div potrebna\ plata_i) \times 100$, a zatim se izračunava medijana individualnih IPŽ vrednosti.
---	--	---

Ovo je metodološki ispravnije od jednostavnog deljenja grupne medijane zarade grupnom medijanom potrebne plate, jer čuva odnos zarade i potreba na nivou svakog ispitanika.

9 Definicija

Indeks plate za život (IPŽ) predstavlja procentualni odnos između ostvarene mesečne zarade pojedinca i iznosa koji taj pojedinac procenjuje kao potreban za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba, društveno učešće, odmor, zdravstvenu i obrazovnu sigurnost i minimalnu sposobnost stvaranja finansijske rezerve.

Vrednost $IPŽ = 100$ predstavlja tačku u kojoj je ostvarena zarada jednaka procenjenoj plati potrebnoj za život.

Vrednost ispod 100 pokazuje koliki deo procenjenog potrebnog iznosa pokriva ostvarena zarada, dok vrednost iznad 100 pokazuje za koliko ostvarena zarada premašuje taj iznos.

IPŽ ne predstavlja objektivno utvrđene troškove života, već standardizovan pokazatelj odnosa između ostvarene zarade i subjektivno procenjenog iznosa potrebnog za život.

Plata za život – između zarade i ekonomske sigurnosti

Rezultati istraživanja · online anketa, 638 panelista · 14–24. septembar 2026.

Prigodni uzorak; rezultati nisu reprezentativni za stanovništvo Srbije.

Co-funded by
the European Union

Ova publikacija je kofinansirana od strane Evropske unije.
Sadržaj publikacije je u isključivoj odgovornosti Centra za
politike emancipacije i ne odražava nužno stav EU.